

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំ និង ប្រើប្រាស់

ការធ្វើឱ្យសិទ្ធិកុមារ មានពិតប្រាកដ

ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៦

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម	១
១. កុមារត្រូវមានសិទ្ធិ និងត្រូវការសិទ្ធិ	៣
២. សិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់កុមារ	៥
២.១. តើកុមារត្រូវការអ្វីខ្លះ?	៥
២.២. សិទ្ធិនានាដែលស្ថិតនៅក្នុងផ្នែកនីមួយៗនៃសិទ្ធិ ជាមូលដ្ឋានរបស់កុមារ	៩
៣. គោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិកុមារ	១១
៣.១. ការមិនរើសអើង	១១
៣.២. ឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ	១៣
៣.៣. សិទ្ធិរស់រានមានជីវិត និងការអភិវឌ្ឍ	១៥
៣.៤. គោរពមតិយោបល់របស់កុមារ	១៦
៤. កត្តាដែលនាំឱ្យមានការរំលោភបំពានសិទ្ធិកុមារ	១៨
៤.១. ស្ថានភាពរស់នៅរបស់កុមារ	១៨
៤.២. សហគមន៍ និងបរិស្ថានដែលកុមាររស់នៅ	១៩
៥. ការដោះស្រាយបញ្ហាការរំលោភសិទ្ធិកុមារ	២០
៥.១. អ្នកទាមទារសិទ្ធិ និងអ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវ	២១
៥.២. ការកំណត់សិទ្ធិដែលត្រូវបានគេរំលោភ	២៣
៥.៣. ការកំណត់អ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវ	២៤
៥.៤. ការគិតពិចារណាប្រកបដោយគំនិតច្នៃប្រឌិត	២៦

សេចក្តីផ្តើម

សុភាសិតខ្មែរពោលថា “កុមារជាទំពាំងស្នងឫស្សី” ឬ “កុមារជាសរសរទ្រូងនៃប្រទេសជាតិ” ។ ដើម្បីឱ្យបានឫស្សីល្អ ចាំបាច់ត្រូវតែមានទំពាំងល្អ ។ ដូចគ្នាដែរដើម្បីឱ្យសង្គមជាតិយើងមានភាពរីកចម្រើន និងរឹងមាំនោះ ចាំបាច់ត្រូវមានកុមារដែលល្អទាំងរូបរាងកាយ ចិត្តគំនិត ចំណេះដឹង . . . ។ល។ ដូច្នេះកុមារត្រូវតែទទួលបាននូវការយកចិត្តទុកដាក់បីបាច់ថែរក្សា ការគោរព និងការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ពួកគេ ទើបពួកគេមានឱកាសអភិវឌ្ឍន៍សក្តានុពលរបស់ខ្លួនបានពេញបរិបូរ ។

ដោយឃើញនូវភាពចាំបាច់នៃការគោរព និងអនុវត្តសិទ្ធិរបស់កុមារ ក្នុងការអភិវឌ្ឍសង្គមជាតិ គណៈកម្មាធិការជាតិគាំទ្រឃុំ សង្កាត់បានរៀបចំ និងចងក្រងសៀវភៅស្តីពី ការធ្វើឱ្យសិទ្ធិកុមារមានពិតប្រាកដ ដើម្បីជួយដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ពិសេសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងការជំរុញ និងគាំទ្រការអនុវត្តសិទ្ធិកុមារឱ្យមានពិតប្រាកដនៅក្នុងឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួន ។

សៀវភៅនេះ មានលក្ខណៈសាមញ្ញ ងាយយល់ និងងាយប្រើប្រាស់ ដែលក្នុងនោះបរិយាយអំពី :

- ១. កុមារត្រូវមានសិទ្ធិ និងត្រូវការសិទ្ធិ
- ២. សិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់កុមារ
- ៣. គោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិកុមារ
- ៤. កត្តាដែលនាំឱ្យមានការរំលោភបំពានសិទ្ធិកុមារ
- ៥. ការដោះស្រាយបញ្ហាការរំលោភសិទ្ធិកុមារ

សៀវភៅនេះត្រូវបានរៀបចំ និងចងក្រងដោយក្រុមការងារអន្តរក្រសួង គឺក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងផែនការ ក្រសួងកិច្ចការនារី ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជននិងយុវនីតិសម្បទា ក្រសួងអប់រំ យុវជននិងកីឡា និងក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ។

១. កុមារត្រូវមានសិទ្ធិ និងត្រូវការសិទ្ធិ

តើហេតុអ្វីបានជាកុមារចាំបាច់ត្រូវមានសិទ្ធិ និងត្រូវការសិទ្ធិ?

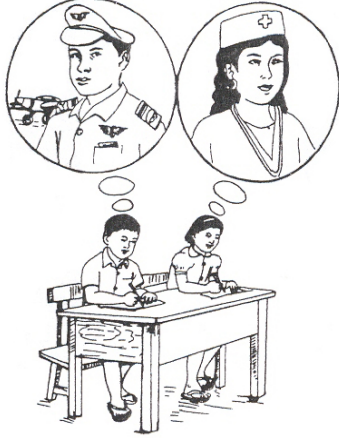
☞ កុមារមានសិទ្ធិពិសេស ពីព្រោះពួកគេ គឺជាកុមារ។ យើងដឹងថា កុមារត្រូវការការថែទាំ និងការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស ពីព្រោះពួកគេនៅតូចៗ និងងាយរងគ្រោះ ហើយនៅពេលដែលពួកគេនៅក្មេងខ្ចីយ៉ាងនេះ ពួកគេមិនអាចរស់នៅបានដោយគ្មានការជួយពីមនុស្សពេញវ័យឡើយ។

☞ ជាទូទៅមនុស្សត្រូវមានសិទ្ធិជាមូលដ្ឋាន។ កុមារក៏ជាមនុស្សដែរ ដូច្នេះពួកគេត្រូវមានសិទ្ធិ សេរីភាព សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ភាពស្មើគ្នា សេចក្តីសុខ និងសុវត្ថិភាព ដូចមនុស្សធំដែរ។ កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិដូចគ្នាទាំងអស់។

☞ នៅពេលដែលយើងបង្រៀនមនុស្សធំ អំពីសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់ពួកគេ ពួកគេអាចតវ៉ា និងទាមទារសិទ្ធិនោះបាន។ ផ្ទុយទៅវិញចំពោះកុមារដោយសារពួកគេនៅតូច ពួកគេមិនអាចតវ៉ាទាមទារសិទ្ធិរបស់ខ្លួនដូចមនុស្សធំបានឡើយ។

☞ សិទ្ធិកុមារសំខាន់ណាស់ ព្រោះកុមារ គឺជាអនាគតរបស់ពួកយើង ជាគ្លីសង្ឃឹម និងជាឱកាសដ៏មានតម្លៃសម្រាប់ សហគមន៍ប្រទេសជាតិ និងពិភពលោករបស់យើងនាពេលអនាគត។

ដូច្នេះ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ដែលយើងត្រូវដឹងថា កុមារត្រូវបានទទួលសិទ្ធិរបស់ពួកគេ ទើបពួកគេអាចអភិវឌ្ឍទៅដល់សក្តានុពលអតិបរមារបស់ខ្លួនបាន។

២. សិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់កុមារ

២.១. តើកុមារត្រូវការអ្វីខ្លះ?

ក). ការរស់រានមានជីវិត

ក្នុងការរស់រានមានជីវិត កុមារត្រូវការ ÷

- ម្ហូបអាហារគ្រប់គ្រាន់ និងមានគុណភាពល្អ
- ទឹកស្អាតសម្រាប់បរិភោគ
- សម្លៀកបំពាក់ស្អាតសម្រាប់ស្លៀកពាក់ និងការពារខ្លួន

- ផ្ទះសម្រាប់រស់នៅ
- រស់នៅដោយមានសុខុមាលភាព និងគេចផុតពីជំងឺ
- ការយកចិត្តទុកដាក់ពីឪពុកម្តាយ និងសមាជិកគ្រួសារផ្សេងទៀត
- ... ។ល។

ខ). ការអភិវឌ្ឍ

ក្នុងការអភិវឌ្ឍ កុមារត្រូវការ ÷

- សាលារៀនល្អ គ្រូបង្រៀន និងស្បៀងភោ ។
- លោកគ្រូ អ្នកគ្រូបង្រៀន ពួកគេឱ្យវិកចចម្រើន ប្រកបដោយសន្តិភាព សេរីភាព ភាពថ្លៃថ្នូរ និងសេចក្តីស្រឡាញ់ ទើបពួកគេអាចបន្ត

បង្រៀនទៅអ្នកដទៃ នៅពេលពួកគេធំឡើង ។

- ពេលវេលា និងទីកន្លែងលេងកំសាន្តជាមួយកុមារដទៃ
- ដឹងពីពិភពលោកទាំងមូលតាមវិធីមួយដែលគេអាចដឹងបាន
- សេរីភាពក្នុងការលេង និងធ្វើសកម្មភាពផ្សេងៗ
- ឧបករណ៍សម្រាប់ក្មេងលេង
- ទីកន្លែងសម្រាប់លេងកំសាន្ត
- កន្លែងសម្រាប់គេងដែលមានភាពកក់ក្តៅ
- ... ។ល។

គ). ការការពារ

ក្នុងការការពារ កុមារត្រូវការ ÷

- ឱ្យគេយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះខ្លួន
- អាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធដើម្បីការពារពីការជួញដូរ
- ឪពុកម្តាយការពារ

និងមិនលក់ពួកគេ ទៅឱ្យអ្នកដទៃ

- ការថែទាំយ៉ាងពិសេសបើសិនជាកុមារពិការ ឬមានតម្រូវការចាំបាច់
- រស់នៅដោយគ្មានការរំលោភបំពាន និងកេងប្រវ័ញ្ច
- ឱ្យគេយកទៅចិញ្ចឹម និងថែទាំ ប្រសិនបើកុមារមិនមានគ្រួសារ ឬសាច់ញាតិសម្រាប់ថែទាំ

- ឱ្យអ្នកជួយពួកគេភ្លាមៗនៅពេលមានការលំបាក សង្គ្រាម ឬគ្រោះមហន្តរាយនានា
- ... ។ល។

ឃ). ការចូលរួម

ក្នុងការចូលរួម កុមារត្រូវការ ÷

- ឱ្យអ្នកស្តាប់ពួកគេ សួរពួកគេថាតើពួកគេកំពុងគិតអ្វី ជាពិសេសនៅពេលដែលការគិតរបស់អ្នកជន់ទ្វិពលដល់ពួកគេ
- ឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានសមស្របដល់ពួកគេ

- ដឹងព័ត៌មានអំពីសុខភាព និងសុវត្ថិភាពរបស់ពួកគេ
- ឱ្យមនុស្សពេញវ័យសាកសួរពីគំនិតរបស់ពួកគេ
- រៀនបញ្ចេញមតិយោបល់ដោយគ្មានការភ័យខ្លាច ពិការគំរាមកំហែង ឬដាក់ទណ្ឌកម្ម
- ក្លឹបកីឡា
- សៀវភៅសម្រាប់អាន និងអាចទទួលបានព័ត៌មានបាន
- ... ។ល។

**២.២. សិទ្ធិនានាដែលស្ថិតនៅក្នុងផ្នែកនីមួយៗនៃសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់
កុមាររួមមាន៖**

សិទ្ធិនានាដែលស្ថិតនៅក្នុងផ្នែកនីមួយៗនៃសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់

កុមាររួមមាន ÷

ក). រស់រានមានជីវិត

- សិទ្ធិមានជីវិតរស់នៅ
- សិទ្ធិទទួលបានការជួយជ្រោមជ្រែងមុនគេ
- សិទ្ធិទទួលបានសេវាសុខភាព
- សិទ្ធិទទួលបានការប្រើប្រាស់ទឹកដោយសុវត្ថិភាព
- សិទ្ធិទទួលបានអនាម័យ
- សិទ្ធិទទួលបានទីជម្រក និងម្ហូបអាហារ
- សិទ្ធិទទួលបានការថែទាំជាពិសេសប្រសិនបើជាកុមារពិការ
- ... ។ល ។

ខ). អភិវឌ្ឍន៍

- សិទ្ធិទទួលបានការអប់រំចាំបាច់ដោយឥតគិតថ្លៃ (នៅថ្នាក់
បឋមសិក្សា) ។ ការអប់រំរួមបញ្ចូលទាំងការបង្រៀនកុមារអំពី
សន្តិភាព ការយល់ដឹងទូទៅ ការអធ្យាស្រ័យគ្នា ការទំនាក់ទំនង
ជាមួយអ្នកដទៃប្រកបដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងការអភិវឌ្ឍ

កុមារលើកាយសម្បទា គំនិត ប្រាជ្ញា ស្មារតី ... ។ល ។

- សិទ្ធិលេងល្បែងកំសាន្ត
- សិទ្ធិមានឈ្មោះ មានសញ្ជាតិ និងជាសមាជិកក្នុងសហគមន៍ ។
- ... ។ល ។

គ). ការពារ

- សិទ្ធិទទួលបានការការពារពីការធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ឬការរំលោភ
- សិទ្ធិទទួលបានការការពារពីការរំលោភបំពានលើរាងកាយ និង
ស្មារតី
- សិទ្ធិទទួលបានការការពារពីការកេងប្រវ័ញ្ចពលកម្មកុមារ
- សិទ្ធិទទួលបានការការពារពីផលវិបាកនៃសង្គ្រាម
- សិទ្ធិទទួលបានការការពារពីការជួញដូរ
- ... ។ល ។

ឃ). ចូលរួម

- សិទ្ធិក្នុងការចូលរួមមតិយោបល់
- សិទ្ធិមានសេរីភាពក្នុងការសម្តែងមតិ
- សិទ្ធិទទួលបានព័ត៌មានសមស្រប
- ... ។ល ។

៣. គោលការណ៍ជាមូលដ្ឋានពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិកុមារ

៣.១. ការមិនរើសអើង

ការមិនរើសអើង មានន័យថា គ្រប់សិទ្ធិទាំងអស់របស់កុមារ ត្រូវយកទៅអនុវត្តជាមួយគ្រប់កុមារទាំងអស់ ឬរាល់កុមារទាំងឡាយមានសិទ្ធិដូចគ្នា ក្នុងការអភិវឌ្ឍរបស់ពួកគេដោយមិនគិតថាកុមារនោះ ÷

- មកពីណា សម្បុរអ្វី មានឬក្រ ធាត់ឬស្គម មានសុខភាពល្អ ឬពិការ
- កាន់សាសនាអ្វី ឬគ្មានសាសនា
- មានតែឪពុក ឬមានតែម្តាយ ឬមានតែជីដូនជីតាចិញ្ចឹម ឬមានតែបងៗជាអ្នកថែរក្សា មានឬគ្មានគ្រួសារ មានឬគ្មានផ្ទះ
- មាន ឬគ្មានភាសា ជាតិសាសន៍ ឬគំនិតយោបល់ ... ។ល ។

ទាំងនេះបង្ហាញឱ្យឃើញថា សិទ្ធិកុមារត្រូវអនុវត្តដោយគ្មានការរើសអើងចំពោះកុមារណាមួយឡើយ ។

គោលការណ៍នៃការមិនរើសអើងពុំមែនមានន័យថា កុមារគ្រប់រូបត្រូវបានអនុវត្តសិទ្ធិស្មើគ្នាដាច់ខាតនោះទេ គឺតម្រូវទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង និងតម្រូវការរបស់កុមារម្នាក់ៗ ហើយត្រូវធានាថា កុមារ ឬកុមារីនោះ មានឱកាសពេញលេញក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួន និងគ្មានកុមារណាម្នាក់ដែលមានសិទ្ធិតិចជាងកុមារផ្សេងទៀតឡើយ ។

ឧទាហរណ៍ :

កុមារគ្រប់រូបនៅក្នុងសហគមន៍មានសិទ្ធិស្មើគ្នាក្នុង ÷

- ការទទួលបានសេវាសុខភាព
- ការចូលរៀននៅសាលារដ្ឋ
- ការទទួលបានទឹកស្អាតសម្រាប់បរិភោគ
- ការបញ្ចេញទស្សនៈ និងមតិយោបល់
- ... ។ល ។

នៅក្នុងអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ បានចែងយ៉ាងច្បាស់អំពីកាលៈទេសៈ និងតម្រូវការជាពិសេសសម្រាប់កុមាររបស់ក្រុមភាគតិច ដូចជា កុមារជនជាតិដើមភាគតិច កុមារក្នុងក្រុមសាសនាតូចៗ ... ។ល ។ មានករណីមួយចំនួន រដ្ឋាភិបាលត្រូវចាត់វិធានការដើម្បីធានាថា កុមារទាំងឡាយរបស់ក្រុមភាគតិចទាំងនោះអាចអនុវត្តនូវប្រពៃណី វប្បធម៌ សាសនា ឬនិយាយភាសារបស់ក្រុមគេបានដោយសេរី ។

ដើម្បីធានាឱ្យមានការអនុវត្តសិទ្ធិកុមារបានពេញលេញ មានកុមារខ្លះត្រូវការការថែទាំ និងការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសជាងកុមារផ្សេងទៀតដូចជា កុមារពិការ កុមារងាយរងគ្រោះជាដើម ។

ឧទាហរណ៍ :

កុមារពីរនាក់រស់នៅក្បែរគ្នា តែពួកគេមានឱកាសបានទទួលសិទ្ធិក្នុងការអប់រំខុសគ្នាយ៉ាងខ្លាំង ដោយសារតែគ្រួសាររបស់កុមារម្នាក់មានជីវភាពក្រីក្រ ខ្លះខាតថវិកាសម្រាប់បញ្ជូនទៅសាលា រីឯគ្រួសារកុមារម្នាក់ទៀតមានជីវភាពធូរធារ ហើយអាចបញ្ជូនកូនទៅសាលាដោយគ្មានបញ្ហា ។ ក្នុងករណីនេះ គោលការណ៍នៃភាពមិនរើសអើងបានតម្រូវឱ្យជួយ ឬធ្វើអន្តរាគមន៍នានា ដើម្បីឱ្យកុមារដែលមានជីវភាពក្រីក្រអាចចូលរៀនដូចកុមារម្នាក់ទៀតដែរ ។

៣.២. ឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ

ឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារមានន័យថា ជាការគិតគូរជាចម្បងលើផលប្រយោជន៍របស់កុមារ និងផលប្រយោជន៍របស់សង្គម ដោយធ្វើការឆ្លឹងផ្លែផ្កា ពីសិទ្ធិស្វ័យភាពរបស់កុមារ និងតម្រូវការការពាររបស់ពួកគេ ។

នៅពេលដែលឪពុកម្តាយ អ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវ ឬមនុស្សដទៃទៀតដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការលើកស្ទួយ និងការការពារកុមារ គិតពិចារណាដើម្បីធ្វើសេចក្តីសម្រេច ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងផលប្រយោជន៍កុមារ គេត្រូវចោទសួរខ្លួនឯងថា តើអ្វីទៅជាឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ? ហើយការសម្រេចចិត្តរបស់គេផ្តល់នូវឧត្តមប្រយោជន៍ដល់កុមារដែរឬទេ? នេះមានន័យថា រាល់សកម្មភាពទាំងឡាយណាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកុមារ ទោះបីជាអនុវត្តដោយស្ថាប័នសាធារណៈ ឯកជន តុលាការ ឬអង្គការនានា ត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ជាចម្បងលើឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ ។

ឧទាហរណ៍ :

បើសិនជាចៅក្រមសម្រេចពីការផ្តល់សិទ្ធិគ្រប់គ្រងកូននៅក្នុងករណី ប្តីប្រពន្ធលែងលះគ្នា ការសម្រេចរបស់ចៅក្រមនោះ ត្រូវយោងលើមូលដ្ឋាននៃឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារ ថាតើឪពុក ឬម្តាយដែលកុមារអាចរស់នៅបានស្រួលពោលគឺមិនមែនអាស្រ័យលើការចង់បានរបស់ឪពុក ឬម្តាយនោះទេ ។

នៅក្នុងមាត្រាមួយចំនួនរបស់អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារក៏បានកំណត់អំពីឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារផងដែរដូចជា ការទំនាក់ទំនងក្នុងគ្រួសារ ការការពារពីការរំលោភបំពាន ការផ្តល់នូវការថែរក្សា និងការចិញ្ចឹមបីបាច់ ហ្មត់ចត់ដើម្បីឱ្យមានការអភិវឌ្ឍ និងការការពារបានពេញបរិបូរ ។

ការអនុវត្តតាមប្រពៃណី វប្បធម៌ ដែលធ្វើឡើងដើម្បីឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារបាន លុះណាតែការអនុវត្តនោះគោរពបាននូវសិទ្ធិផ្សេងៗទៀតដូចជា សិទ្ធិក្នុងការទទួលបានសេវាសុខភាពល្អប្រសើរជាដើម ហើយត្រូវហាមឃាត់ទង្វើ និងការអនុវត្តតាមប្រពៃណីមួយចំនួនដែលធ្វើឱ្យមានការប៉ះពាល់ និងឈឺចាប់ដល់កុមារទាំងផ្នែករាងកាយ ផ្លូវចិត្ត ស្មារតី សីលធម៌ និងការអភិវឌ្ឍសង្គម ឧទាហរណ៍ដូចជា ការព្យាបាលតាមបែបបុរាណដោយធ្វើការវាយដំលើរូបរាងកាយកុមារដើម្បីបណ្តេញខ្លោច ព្រាយបិសាចជាដើម ។

៣.៣. សិទ្ធិសេរីសម្រាប់សិទ្ធិ និងការអភិវឌ្ឍ

កុមារមានសិទ្ធិក្នុងការរស់រានមានជីវិត និងការអភិវឌ្ឍ មានន័យថា អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយត្រូវធានាថា ខ្លួនបានផ្តល់សេវាជាមូលដ្ឋានដល់កុមារ និងផ្តល់ឱកាសស្មើគ្នាសម្រាប់កុមារ

ទាំងអស់ដើម្បីធ្វើការអភិវឌ្ឍខ្លួនគេបានពេញបរិបូរ ។

ឧទាហរណ៍ :
បើមានទារកកើត ឪពុក ឬម្តាយមានកាតព្វកិច្ចត្រូវទៅរាយការណ៍ចុះសៀវភៅកំណើតនៅចំពោះមុខមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាននៅសាលាឃុំ សង្កាត់ នៃសំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់ឪពុកម្តាយទារកនោះ ។ ការចុះសំបុត្រកំណើតនេះធ្វើឱ្យកុមារមានឈ្មោះ និងទទួលបាននូវមធ្យោបាយផ្សេងៗសម្រាប់រស់រាននិងអភិវឌ្ឍន៍របស់ពួកគេ ។ សំបុត្រកំណើតផ្តល់ឱ្យកុមារនូវអត្តសញ្ញាណស្របច្បាប់នៅក្នុងប្រទេស ឬជាតិសាសន៍របស់គេ ។ អត្តសញ្ញាណស្របច្បាប់នេះ ជាមូលដ្ឋានដែលជួយឱ្យកុមារបានទទួលនូវប្រព័ន្ធសេវាសុខភាព ដូចជាសេវាសុខភាព សេវាអប់រំជាដើម ។ បើកុមារមិនមានសំបុត្រកំណើតដែលជាភស្តុតាងនៃអត្តសញ្ញាណ និងសិទ្ធិត្រូវទទួលបាន នោះពួកគេមិនអាចទទួលបាននូវសេវាសង្គម ដែលជាមធ្យោបាយសម្រាប់រស់រាន និងអភិវឌ្ឍន៍បានឡើយ ។

៣.៤. គោរពមតិយោបល់របស់កុមារ

ការគោរពមតិយោបល់របស់កុមារ មានន័យថា មតិយោបល់របស់កុមារមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ។ ដូច្នេះ ទស្សនៈនិងការយល់ឃើញរបស់កុមារ ត្រូវបានគេយកទៅពិចារណាយ៉ាងស្មើគ្នាដល់មុនពេលធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ។ គោលការណ៍នេះ មានទំនាក់ទំនងទៅនឹងឧត្តមប្រយោជន៍របស់កុមារផងដែរ ដូចនេះកុមារគប្បីចូលរួមក្នុងដំណើរការ

នៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តនានា ដែលប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់ ពួកគេទៅតាមអាយុសមស្របរបស់កុមារ ។ កុមារមានសិទ្ធិ និងលទ្ធភាព ក្នុងការបង្កើតនូវការយល់ឃើញរបស់ខ្លួន និងបង្ហាញនូវការយល់ឃើញ ទាំងនោះដោយសេរី ពិសេសនៅពេលដែលមានការប៉ះពាល់ដល់ពួកគេ ។

ឧទាហរណ៍ :
កុមារម្នាក់គិតថា ទៅសាលារៀនជាការខាតបង់ពេលវេលាយ៉ាងច្រើន តែ ដើម្បីបំពេញនូវឧត្តមប្រយោជន៍ គេបានជំរុញឱ្យកុមារនោះចូលរៀនតាម អាយុដែលបានកំណត់ ។ ពេលនោះកុមារបានបង្ហាញនូវការយល់ឃើញរបស់ ខ្លួនថា សាលាមានបរិស្ថានមិនល្អ គ្មានទីធ្លាសម្រាប់រត់លេងជាដើម ។ គំនិត របស់កុមារនេះត្រូវបានគេយកទៅពិចារណា ហើយបានចូលរួមចំណែកក្នុង ការកែលម្អប្រព័ន្ធអប់រំ និងជួយឱ្យបរិស្ថានសាលាកាន់តែល្អប្រសើរឡើង ។ ការធ្វើការកែលម្អទាំងនេះបានផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់កុមារទូទៅផងដែរ ។

៤. កត្តាដែលនាំឱ្យមានការរំលោភបំពានសិទ្ធិកុមារ

ការរំលោភបំពានលើសិទ្ធិកុមារមានទំនាក់ទំនងទៅនឹង ÷

- ស្ថានភាពរស់នៅរបស់កុមារ
- សហគមន៍ និងបរិស្ថានដែលកុមាររស់នៅ

៤.១. ស្ថានភាពរស់នៅរបស់កុមារ

☞ **ស្ថានភាពគ្រួសារ :**

- កុមាររស់ក្នុងគ្រួសារដែលក្រីក្រ ឬក្រីក្របំផុត តែពេលខ្លះ កុមារ ដែលរស់នៅក្នុងគ្រួសារដែលមានជីវភាពធូរធារ ក៏អាចទទួល រងនូវការរំលោភបំពានសិទ្ធិរបស់ខ្លួនដែរ ។
- កុមាររស់ក្នុងគ្រួសារដែលឪពុកម្តាយលែងលះគ្នា ឬឪពុកម្តាយ ដែលប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា ។
- កុមាររស់នៅក្នុងគ្រួសារដែលមានសមាជិកគ្រួសារច្រើន (មាន បងប្អូនច្រើននាក់)
- កុមាររស់នៅជាមួយឪពុក ឬម្តាយចុង

☞ **ស្ថានភាពកុមារ :**

- កុមារកំព្រា
- កុមារពិការ
- កុមារជាមេគ្រួសារដែលត្រូវចិញ្ចឹមប្អូនៗច្រើននាក់
- ... ។ល ។

៤.២. សហគមន៍ និងបរិស្ថានដែលកុមាររស់នៅ

- ខ្វះការទទួល និងផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានអំពីសិទ្ធិកុមារ
- ចំណេះដឹងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមានកម្រិត
- មានការទទួលស្គាល់ជាទូទៅថា កុមារត្រូវតែធ្វើការ
- មានការទទួលស្គាល់ថា ការរំលោភបំពានលើរាងកាយជាករណីធម្មតា
- មិនទាន់មានអង្គការ ស្ថាប័នដើម្បីជួយកុមារនៅតាមសហគមន៍
- ប្រជាពលរដ្ឋខ្លះមានការរើសអើងចំពោះកុមារ (ឧទាហរណ៍ អ្នកខ្លះស្រលាញ់កូនស្រី ហើយមិនចូលចិត្តកូនប្រុស ឬមានការរើសអើងចំពោះកុមារមានជំងឺអេដស៍ ឬកុមារពិការជាដើម) ។
- ប្រជាពលរដ្ឋខ្លះចាត់ទុកកូនថា ជាកម្មសិទ្ធិផ្តាច់មុខរបស់ខ្លួន
- ដំណោះស្រាយករណីរំលោភបំពានលើកុមារ តាមរយៈការសម្រុះសម្រួលជាលុយកាក់រវាងជនល្មើស និងជនរងគ្រោះដែលខុសនឹងនីតិវិធីច្បាប់
- ការព្យាបាលតាមបែបបុរាណដែលខុសឆ្គង
- ... ។ល ។

៥. ការដោះស្រាយបញ្ហាការរំលោភបំពានសិទ្ធិកុមារ

តើក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និងកុមារ គួរធ្វើអ្វីខ្លះដើម្បីជួយស្ត្រី និងកុមារក្នុងឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួន?

ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និងកុមារ គួរតែ :

- ផ្សព្វផ្សាយនៅក្នុងសហគមន៍អំពីសិទ្ធិរបស់ស្ត្រី និងកុមារ
- ប្រមូលព័ត៌មានទាក់ទងនឹងបញ្ហារបស់ស្ត្រី និងកុមារ
- រៀបចំផែនការ និងអនុវត្តផែនការដើម្បីជួយឱ្យជីវិតរបស់ស្ត្រី និងកុមារបានប្រសើរឡើង
- បង្រៀនសហគមន៍អំពីបញ្ហាស្ត្រី និងកុមារ និងវិធីដោះស្រាយ
- ជួយជំរុញឱ្យមានការផ្តល់សេវាសម្រាប់ស្ត្រី និងកុមារកាន់តែល្អប្រសើរឡើង
- លើកទឹកចិត្តស្ត្រីឱ្យចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងដំណើរការនៃការធ្វើសេចក្តីសម្រេច ពិសេសការសម្រេចដែលពាក់ព័ន្ធនឹងស្ត្រី និងកុមារ
- ជួយឱ្យកុមារចាកផុតពីការរំលោភ និងការកេងប្រវ័ញ្ចគ្រប់យ៉ាង
- ជំរុញឱ្យមានការចុះបញ្ជីកំណើតដល់កុមារ
- ជំរុញឱ្យមានការចុះបញ្ជីកំណើតដល់កុមារ
- ជំរុញឱ្យមានការចុះបញ្ជីកំណើតដល់កុមារ ម្តាយឱ្យនាំកូនទៅទទួលថ្នាំបង្ការគ្រប់មុខ និងមានការរស់នៅបានល្អប្រសើរ
- ... ។ល ។

៥.១. អ្នកទាមទារសិទ្ធិ និងអ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវ

ក). អ្នកទាមទារសិទ្ធិ

អ្នកទាមទារសិទ្ធិ គឺជាមនុស្សដែលមានការចាប់អារម្មណ៍លើបញ្ហា មានការជាប់ទាក់ទិននឹងបញ្ហា និងមានចំណែកក្នុងបញ្ហានោះ ហើយត្រូវ ការការគាំទ្រ និងទទួលជំនួយពីអ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវ ។

អ្នកទាមទារសិទ្ធិនៅក្នុងសហគមន៍មានដូចជា :

- កុមារ
- ឪពុកម្តាយ
- អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
- អ្នកផ្តល់សេវាអប់រំ
- អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាព
- ... ។ល។

ខ). អ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវ

អ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវ គឺជាអ្នកមានកាតព្វកិច្ចក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាពីព្រោះ គេមានធនធាន ចំណេះដឹង អំណាច និងការគ្រប់គ្រង ដែលអាចដោះស្រាយបញ្ហា ឬអាចកែប្រែគោលនយោបាយបាន ។

អ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវ ដែលមាននៅក្នុងសហគមន៍ ដូចជា :

- ប្រធានប៉ុស្តិ៍នគរបាលរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ជាអ្នកការពារកុមារពី ការកេងប្រវ័ញ្ច

- ប្រធានមណ្ឌលសុខភាពឃុំ សង្កាត់ ជាអ្នកជួយថែទាំសុខភាពកុមារ
- គណៈគ្រប់គ្រងផ្នែកសិក្សាធិការឃុំ សង្កាត់ជាអ្នកជួយកុមារឱ្យ ទទួលបានការអប់រំប្រសើរ
- អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលធ្វើការងារលើបញ្ហារបស់កុមារ ជាអ្នកផ្តល់ការគាំទ្រដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធ
- ព្រះសង្ឃ គ្រូបង្រៀន អ្នកតំណាងភូមិចូលរួមជួយដល់ក្រុម ប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធឱ្យសម្រេចតួនាទីរបស់ខ្លួន ។

អ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវមាននៅច្រើនថ្នាក់ដូចជា នៅថ្នាក់ ឃុំ សង្កាត់ ថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ ថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង និងថ្នាក់ជាតិជាដើម ។

នៅពេលមានបញ្ហា និងសិទ្ធិមួយចំនួនត្រូវបានរំលោភ ចាំបាច់ត្រូវ ទាមទាររក អ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវទាំងនៅថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ និងឬនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ។ គួររំលឹកថា មុននឹងអ្នកចេញទៅខាងក្រៅស្វែង រកជំនួយ អ្នកត្រូវជួបទាក់ទងជាមួយអ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវ នៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់របស់អ្នកជាមុនសិន ។ ជួនកាលគេអាចមានចម្លើយ ឬ ដំណោះស្រាយចំពោះបញ្ហារំលោភសិទ្ធិកុមារបាន ។ ដូច្នេះអ្នកមិនគួរបំភ្លេច ពីធនធានដែលអាចប្រើប្រាស់បាននៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ឡើយ ។

៥.២. ការកំណត់សិទ្ធិដែលត្រូវបានគេរំលោភ

បញ្ហាដែលបានបរិយាយនៅក្នុងតារាងខាងក្រោម គ្រាន់តែជា ឧទាហរណ៍ប៉ុណ្ណោះ ។

ល.រ	ឧទាហរណ៍	សិទ្ធិដែលត្រូវបានគេរំលោភ
១	ទារក ៦០% មិនបានចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺ	សិទ្ធិទទួលបានសេវាសុខភាព និងសិទ្ធិរស់រានមានជីវិត
២	មានកុមារអាយុ៣ទៅ៥ឆ្នាំ ចំនួនត្រឹមតែ២.១% ប៉ុណ្ណោះបានចុះឈ្មោះចូលរៀននៅមតេយ្យសាលារដ្ឋ ។	សិទ្ធិក្នុងការអភិវឌ្ឍសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំ
៣	ក្នុងចំណោមកម្មករឡឥដ្ឋ ៣០នាក់ មានកុមារ១០នាក់ ដែលមានអាយុពី ១២ឆ្នាំ ទៅ ១៤ឆ្នាំ	សិទ្ធិទទួលបានការការពារពីការកេងប្រវ័ញ្ចកម្លាំងពលកម្មកុមារសិទ្ធិក្នុងការអភិវឌ្ឍ
៤	កុមារទទួលបានការរំលោភបំពានលើរូបរាងកាយដោយសារអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ	សិទ្ធិទទួលបានការការពារពីការរំលោភបំពាន
៥	កុមារកំពុងត្រូវគេប្រើប្រាស់ឱ្យដឹកជញ្ជូនថ្នាំញៀនឱ្យពួកអ្នកជួញដូរថ្នាំញៀន	សិទ្ធិទទួលបានការការពារពីការកេងប្រវ័ញ្ចកម្លាំងពលកម្ម
៦	កុមារីកំពុងត្រូវបានគេជួញដូរ	សិទ្ធិគេចផុតពីការធ្វើអាជីវកម្មខាងផ្លូវភេទ សិទ្ធិមានសេរីភាពនិងសុវត្ថិភាព

ល.រ	ឧទាហរណ៍	សិទ្ធិដែលត្រូវបានគេរំលោភ
៧	អនុវិទ្យាល័យគ្មានបង្គន់អនាម័យ	សិទ្ធិទទួលបានអនាម័យល្អ
៨	កុមារអនាថាកំពុងហិតការវ	សិទ្ធិក្នុងការអភិវឌ្ឍ
៩	មានការកើនឡើងនៃការរំលោភផ្លូវភេទលើកុមារនៅក្នុងភូមិរបស់អ្នកបំពាន	សិទ្ធិទទួលបានការការពារពីការរំលោភបំពាន
១០	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះពុំមានការថែទាំសុខភាពមុនពេលសម្រាលកូន	សិទ្ធិរស់រានមានជីវិតសិទ្ធិទទួលបាន សេវាសុខភាព
១១	មានទារកដែលទើបកើតមួយចំនួនមិនបានចុះសំបុត្រកំណើត	សិទ្ធិមានឈ្មោះមួយ និងសញ្ជាតិមួយ សិទ្ធិចូលរួម

៥.៣. ការកំណត់អ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវ

ល.រ	ឧទាហរណ៍	អ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវ
១	ទារក ៦០% មិនបានចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺ	អ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពនៅគ្រប់កម្រិតទាំងអស់របស់រដ្ឋាភិបាលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គ.ក.ន.ក
២	មានកុមារអាយុ៣ទៅ៥ឆ្នាំ ចំនួនត្រឹមតែ២.១% ប៉ុណ្ណោះបានចុះឈ្មោះចូលរៀននៅមតេយ្យសាលារដ្ឋ ។	ឪពុក ម្តាយ គ្រូបង្រៀន គណៈគ្រប់គ្រងសាលារៀន ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គ.ក.ន.ក
៣	ក្នុងចំណោមកម្មករឡឥដ្ឋ ៣០នាក់ មានកុមារ១០នាក់ ដែលមានអាយុពី ១២ឆ្នាំ ទៅ ១៤ឆ្នាំ	ឪពុកម្តាយ មន្ត្រីក្រសួង-មន្ទីរការងារបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ម្ចាស់សិប្បកម្មឡឥដ្ឋ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ គ.ក.ន.ក

ល.រ	ឧទាហរណ៍	អ្នកមានកាតព្វកិច្ចទទួលខុសត្រូវ
៤	កុមារទទួលរងការរំលោភបំពានលើរូបរាងកាយដោយសារអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ	ឪពុកម្តាយ នគរបាល មេភូមិក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គ.ក.ន.ក
៥	កុមារកំពុងត្រូវគេប្រើប្រាស់ឱ្យដឹកជញ្ជូនថ្នាំញៀនឱ្យពួកអ្នកជួញដូរថ្នាំញៀន	ឪពុកម្តាយ នគរបាល ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គ.ក.ន.ក
៦	កុមារីកំពុងត្រូវបានគេជួញដូរ	ឪពុកម្តាយ នគរបាល ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ គ.ក.ន.ក នគរបាលច្រកទ្វារព្រំដែន
៧	អនុវិទ្យាល័យគ្មានបង្គន់អនាម័យ	អ្នកគ្រប់គ្រងសាលារៀន ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គ.ក.ន.ក
៨	កុមារអនាថាកំពុងហិតការ	ឪពុកម្តាយ នគរបាល ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ គ.ក.ន.ក គ្រូបង្រៀន មេភូមិ
៩	មានការកើនឡើងនៃការរំលោភផ្លូវភេទលើកុមារនៅក្នុងភូមិរបស់អ្នក	នគរបាល មេភូមិ ឪពុកម្តាយ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គ.ក.ន.ក
១០	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះពុំមានការថែទាំសុខភាពមុនពេលសម្រាលកូន	ប្រធានមណ្ឌលសុខភាព ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គ.ក.ន.ក ស្វាមី និងសាមីខ្លួនដែលជាស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ។
១១	មានទារកដែលទើបកើតមួយចំនួនមិនបានចុះសំបុត្រកំណើត	ឪពុកម្តាយ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ គ.ក.ន.ក មេភូមិ

៥.៤. ការគិតពីការណាប្រកបដោយគំនិតច្នៃប្រឌិត

☞ ករណីការចាក់ថ្នាំបង្ការ

ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយ មិនចង់បញ្ជូនកូនទៅទទួលថ្នាំបង្ការក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និងកុមារគួរបង្កើតគំនិតផ្តួចផ្តើម ដើម្បីបញ្ជូនឪពុកម្តាយឱ្យយកកូនរបស់គាត់ ទៅទទួលថ្នាំបង្ការបានគ្រប់ចំនួន ។ ខាងក្រោមនេះ ជាឧទាហរណ៍មួយចំនួនដែលអាចប្រើបាន :

- ជារឿងធម្មតាទេ ក្រោយពីទទួលថ្នាំបង្ការកុមារតែងតែគ្រុនក្តៅ ពីរបីថ្ងៃ ដែលនេះជាសញ្ញានៃប្រសិទ្ធភាពរបស់ថ្នាំបង្ការនោះ ។
- គ្រុនពីរបីថ្ងៃប្រសើរជាងបណ្តោយឱ្យកុមារពិការមួយជីវិត
- នេះជាវិធីតែមួយគត់ សម្រាប់កាត់បន្ថយអត្រាស្លាប់របស់កុមារដូច្នោះ ឪពុកម្តាយគ្រប់ៗរូបត្រូវតែយកកូនទៅចាក់ថ្នាំបង្ការឱ្យបានគ្រប់ចំនួន ។
- ការចាក់ថ្នាំបង្ការទាំងនេះ អាចការពារកូនអ្នកពីជំងឺឆ្លងផ្សេងៗ
- ការចាក់ថ្នាំបង្ការធានាឱ្យកុមារមានសុខភាពល្អ ។ សុខភាពល្អគឺជាសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់កុមារ ។

អ្នកអាចបង្កើតគំនិតផ្តួចផ្តើមផ្សេងទៀត ដើម្បីធ្វើយ៉ាងណាឱ្យឪពុកម្តាយព្រមទាំងកូនរបស់គេទៅទទួលថ្នាំបង្ការបានគ្រប់ចំនួន ។

☞ ករណីឪពុកម្តាយវាយកូន

ក្នុងករណីដែលឪពុកម្តាយ វាយកូនរបស់ខ្លួន ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការ នារីនិងកុមារ គួរបង្កើតគំនិតផ្តួចផ្តើមដើម្បីពន្យល់ ឪពុក ម្តាយឱ្យបញ្ឈប់នូវការវាយកូនរបស់ខ្លួន។

ខាងក្រោមនេះជាឧទាហរណ៍មួយចំនួនដែលអាចប្រើបាន :

- អ្នកមិនមែនកំពុងប្រដៅអប់រំកូនទេ នៅពេលដែលអ្នកវាយធ្វើ បាបកូនខ្លួនឯងដូច្នោះនោះ។ ផ្ទុយទៅវិញ អ្នកកំពុងរំលោភសិទ្ធិ កូនរបស់អ្នក ហើយព្រមទាំងធ្វើឱ្យកូនរបស់អ្នករងរបួសរូបរាង កាយទៀតផង។
- អំពើរបស់អ្នកអាចធ្វើឱ្យកុមារពិការរូបកាយអស់មួយជីវិត
- អ្នកនឹងធ្វើឱ្យកូនរបស់អ្នកឃ្នាតឆ្ងាយពីអ្នក ប្រសិនបើអ្នកបន្ត ធ្វើបែបនេះតទៅទៀតនោះ។ កូនរបស់អ្នកនឹងមិនស្រលាញ់អ្នក នៅពេលដែលគេធំឡើង ហើយគេនឹងរត់ចេញឆ្ងាយពីអ្នកតាម តែគេអាចធ្វើទៅបាន។
- នៅពេលដែលអ្នកកំពុងវាយធ្វើបាបកូនរបស់អ្នកយ៉ាងនេះ គឺដូច ជាអ្នកកំពុងប្រព្រឹត្តបទល្មើស (បង្ករបួសស្នាម) ហើយនគរបាល អាចធ្វើការចោទប្រកាន់រូបអ្នកបាន។

- តើអ្នកគិតថាកូនរបស់អ្នកអាចធ្វើតាមអ្នកឬទេនៅពេលគេធំឡើង? ដូចជាគេអាចនឹងវាយកូនរបស់គេដូចអ្នកវាយគេអញ្ចឹងដែរ។ អ្នកអាចបង្កើតគំនិតថ្មីៗផ្សេងទៀត ដើម្បីធ្វើយ៉ាងណាឱ្យឪពុក ម្តាយ បញ្ឈប់ការវាយធ្វើបាបកូនរបស់គេទៀត។

☞ ករណីឪពុក ម្តាយមិនចង់បញ្ជូនកូនស្រីទៅសាលារៀន

ក្នុងករណីឪពុកម្តាយមិនចង់បញ្ជូនកូនស្រី ទៅរៀនបន្ត ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងអ្នកទទួល បន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ គួរបង្កើតគំនិតផ្តួច ផ្តើមដើម្បីបញ្ជូនឪពុកម្តាយឱ្យយល់ព្រម។

ខាងក្រោមនេះជាឧទាហរណ៍មួយចំនួន :

- ឪពុកម្តាយ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ រៀបចំឱ្យមានក្រុមស្ម័គ្រ ចិត្តបុរសៗ ដែលជាសាច់ញាតិរបស់ក្រុមគ្រួសារក្មេងស្រីនោះ ដូចជាបុរសពេញវ័យ ឬបងប្រុស អាចទទួលខុសត្រូវក្នុងការ ជូនក្មេងស្រីទៅ និងមកពីសាលារៀន។
- អ្នកអាចសំណូមពរឱ្យមន្ត្រីនគរបាល ផ្តល់សន្តិសុខបន្ថែមទៀត នៅពេលដែលក្មេងស្រីទៅ និងមកពីសាលារៀន។
- អ្នកអាចលើកឡើងថា សិស្សប្រុសៗអាចជូនដំណើរក្មេងស្រីទៅ និងត្រឡប់មកពីសាលារៀននៅក្រៅភូមិ។

៤. ការដោះស្រាយបញ្ហាការរំលោភសិទ្ធិកុមារ

- អ្នកអាចលើកឡើងថា សហគមន៍ទាំងអស់គ្នាអាចចូលរួមចំណែកជាប្រាក់ដើម្បីទិញយានយន្ត ឬរ៉ឺម៉កប្រើប្រាស់ដើម្បីដឹកជញ្ជូនសិស្សទៅ និងមកពីសាលារៀន ។
- អ្នកអាចលើកឡើងថា ប្រសិនបើក្មេងស្រីទទួលបានការអប់រំខ្ពស់នោះគេអាចធ្វើការ និងរកប្រាក់ចំណូលបានច្រើនជាងក្មេងស្រីដែលទទួលបានការអប់រំតិច ។ លើសពីនេះទៀត គេអាចជួយឱ្យជីវភាពគ្រួសារបានប្រសើរឡើងផងដែរ ។ ដូច្នេះគប្បីផ្តល់ឱកាសឱ្យកូនស្រីទៅរៀនបន្តជាការល្អបំផុតសម្រាប់ជីវភាពគ្រួសារអ្នក ។

អ្នកអាចបង្កើតគំនិតថ្មីៗផ្សេងទៀត ដើម្បីធ្វើយ៉ាងណាឱ្យឪពុកម្តាយយល់ព្រមអនុញ្ញាតឱ្យកូនស្រីរបស់គេទៅរៀនបន្ត ។